

Toespraak

Mw. mr. Yvonne E.M.A.
Timmerman-Buck
Voorzitter Eerste Kamer der
Staten-Generaal

Nederland en de Europese Waarden: de rol van de Raad van Europa en het Europees Hof voor de rechten van de Mens.

22 november 2007

datum 22 november 2007

kenmerk HESm/TS/028

Geachte betrokkenen bij het Nederlands Helsinki Comité, in het bijzonder haar voorzitter, de heer Hofstee, haar vice-voorzitter mevrouw Thomassen en de heer Ter Laak, de 'goede geest' achter deze conferentie,

Geachte genodigden,

Van ganser harte heet ik u welkom in de Eerste Kamer. Welk beter thema had u kunnen bedenken voor uw conferentie in deze Kamer dan de rol van de Raad van Europa en het Europees Hof voor de Rechten van de Mens. Als Voorzitter van de Senaat kan ik u zeggen dat in deze Kamer Europa groter en breder is dan alleen de Europese Unie. Dit komt tot uiting op vele manieren. Een aantal daarvan wil ik vandaag – in relatie tot uw agenda – met u delen.

Voorop staat dat we een zeer actieve delegatie hebben naar de Parlementaire Assemblee van de Raad van Europa. Niet alleen is de Voorzitter van deze Assemblee ook een Eerste Kamerlid, maar in de delegatie zetten huidige en oud-Senatoren Kamerbreed zich met grote toewijding en overtuiging in voor de Raad van Europa. Het doet mij dan ook genoeg enkele van hen vandaag in de Kamer te zien.

In april 2005 is in de Eerste Kamer een separaat debat gevoerd over de regeringsinzet voor de Derde Top in Warschau. Daarmee liet de Kamer niet alleen haar eigen betrokkenheid zien bij de Raad van Europa, maar gaf ook gehoor aan de oproep vanuit Straatsburg om meer politieke impetus te geven aan deze Top. Nationale politieke impetus is noodzakelijk. Het is van groot belang dat de werkzaamheden van onze leden in de verschillende internationale gremia en de daarbij geboekte resultaten hun weerslag vinden op het nationale niveau. Wederzijdse ondersteuning en versterking brengen een toegevoegde waarde met zich mee voor – specifiek in dit geval - de Raad van Europa én de Nederlandse volksvertegenwoordiging.

De Eerste Kamer hecht aan deze wederzijdse versterking en gebruikt haar nationale instrumenten om de Raad van Europa hoger op de Nederlandse agenda te plaatsen. Een goed voorbeeld was de zeer intensieve behandeling van het Europese voorstel tot oprichting van een Europees Bureau van de Grondrechten. Eén van de belangrijkste drijfveren in de Eerste Kamer was het voorkomen van

datum 22 november 2007
kenmerk HESm/TS/028
blad 2

duplicatie van werkzaamheden met de Raad van Europa en daarmee het voorkomen van nieuwe scheidslijnen op het Europese continent.

Nog enkele voorbeelden: bij het jaarlijkse Europadebat in de Eerste Kamer wordt – en dat is een bewuste keuze – niet alleen over de EU, maar ook over het bredere Europa gedebatteerd; we hebben schriftelijke overleggen gevoerd met het kabinet over spoedige ondertekening van conventies en recentelijk heeft het kabinet op verzoek van de Eerste Kamer een uitgebreide appreciatie opgesteld van het rapport over de staat van de mensenrechten en democratie.

Tenslotte wil ik hier zeggen dat de Eerste Kamer zich op nationaal, Europees en EU-niveau eensgezind inzet voor een snelle toetreding van de Europese Unie tot het Europees Verdrag van de Rechten van de Mens. Het gegeven dat een Eerste Kamerlid binnen de Raad van Europa is aangesteld als rapporteur op dit dossier is ook een goed voorbeeld van wederzijdse versterking.

Het belang van de waarden van de Raad van Europa én het Helsinki Comité geniet ook prioriteit op regeringsniveau. Mensenrechten vormen een centraal thema – een rode draad in het beleidsprogramma 2007-2011 van het kabinet. Dit schept verwachtingen en daarmee ook verplichtingen. Een goede ontwikkeling die hopelijk door het kabinet zal worden waargemaakt. U kunt ervan verzekerd zijn dat de Eerste Kamer het kabinet daarbij zal volgen en het daarop zal bevragen.

Een kleine twee weken geleden presenteerde de minister van Buitenlandse Zaken de “mensenrechtennotitie”. In zijn inleiding stelt de minister dat mensenrechten internationaal aan erosie onderhevig lijken te zijn. Dat is een verontrustende gedachte.

De uitdagingen waarmee we tegenwoordig op verschillende nationale en internationale niveaus worden geconfronteerd, zoals de strijd tegen het terrorisme, slokken veel aandacht op. Het aanpakken van de uitdagingen gaat soms zelfs ten koste van mensenrechten.

Deze context onderstreept temeer dat expliciete aandacht nodig is voor de Raad van Europa, het Hof voor de Rechten van de Mens en het Helsinki Comité. Uw conferentie vandaag juich ik dan ook zeer toe.

Als wij over onze grenzen heen landen en organisaties willen aanspreken op het niet of onvoldoende nastreven van een democratie, van een rechtsstaat, van waarborging van de mensenrechten moeten we er allereerst zorg voor dragen dat we binnen de eigen landsgrenzen alles in het werk stellen. Eenzelfde redenering doet opgeld binnen de EU in bijvoorbeeld de relatie naar buurlanden. Vandaar dat het van eminent belang is dat het Hof voor de Rechten van de Mens de middelen krijgt om zo adequaat, efficiënt en doortastend mogelijk te functioneren. Onontbeerlijk daarvoor is politieke steun. Wij allen hebben hierin een rol te vervullen.

datum 22 november 2007
kenmerk HESm/TS/028
blad 3

Mensenrechten behoren een prominente plek te hebben op de politieke agenda en zeker ook in het publieke debat.

Dames en heren, graag wil ik tot slot van mijn welkomstwoord mijn hartelijke felicitaties uitspreken voor het twintigjarig bestaan van het Nederlandse Helsinki Comité en u een zeer succesvolle conferentie te wensen. Het moge buiten twijfel staan dat de Eerste Kamer buitengewoon geïnteresseerd is in uw bevindingen van vandaag en, waar mogelijk, zal bijdragen aan het waarborgen van mensenrechten voor een ieder. Dank u wel.